

Darvasi László

VIRÁGZABÁLÓK

(Regényrészlet)

Pelsőczy téblábolt néhány pillanatig, aztán nagyot legyintve elindult felfelé a töltésen. De most sem hazafelé tartott. Holott úgy vonszolta magát, mintha súlya lenne az árnyékának is. Rossz éjszaka várt rá, a férfi inni fog újra, akár egy kefekötő, majd mindenféle ismeretleneknek hencceg, végül elnyújtott, sírós hangon pénzt kunyerál, de elszórja nyomban, miközben otthon egyedül didereg majd a lánya.

Ádám úgy nézett az összetört ember után, mintha az elfelejtett volna meghálálni valami fontos adományt. Aztán könnyedén elmosolyodott. Aztán persze a fiúkat sem vitte haza a fáradság, mert törzshelyükre, Lény néni fogadójába siettek, és felhevülten, egymás szavába vágva mesélték újra és újra a gyönyörű katasztrófa részleteit. Csak Barcs didergett a sarokban, egészen elkékült a szája a félelemtől. Pukker a könnyeit prüszkölve nevetett, tenyérrel verte az asztalt. Salamon többet ivott és hangosabban beszélt az illendőnél. Éjfél felé egyszer csak föltűnt Pelsőczy is, zavart volt és kétségbeesett. Nem maradt soká, snapszot kért, állva ivott, gyors mozdulattal hajtotta le az italt, nem is igen figyelt senkire, máris továbbbimbolygott. A fiúk izgatottan sugdolóztak, egymást licitálták, addigra már a likőrrel és sörrel fölbátorított Barcs is belehevült, elfelejtette, miféle szörnyűség fogadtatás vár rá otthon. Ádám hallgatott, szórakozott mosollyal bámulta őket. Hiszen csak úgy történt most is, ahogy mindig szokott. Mintha minden akarás az övé lett volna ebben a komisz csínytevésben, és a többiek csak bábok, csak dróton rángatott papírfigurák lettek volna. Azért a lelke mélyén nem enyhült a magánya. Bicskaheggyel kapargatta az asztalt, akárha oda se figyelne a többiek fecsegésére. Most sem szóltak róla, nem említették egyszer sem a társai, még Kigl Náci is azzal volt elfoglalva, hogy igazán hozhattak volna valami apróságot a roncsról, begyűjthettek volna valami helyes kis emléket arról a halott hajóról. Ádám erre fölemelte a fejét, ugyan miért lett volna az a csodás gőzös halott hajó?!

Hiszen az volt, nem?! Egy roncs!

Nem volt az roncs, Kigl, mondta halkán Ádám, tudott úszni, magad is láthattad.

Kigl körbepislogott, a társába meg mi ütött. De a többiek meg sem hallották Ádám fenyegető ellenkezését.

Pedig az volt, makacsodott Kigl, egy halott hajó.

Verekedni akarsz, kérdezte erre Ádám.

Kigl lehunyta a szemét és közben a fejét rázta. Dehogyan akar ő verkedni.

Ádám bólintott, aztán gyorsan a kabátja zsebébe nyúlt. Kitapogatta a szalagot. Majd otthagya őket, mert hallott eleget, mert már nem volt kíváncsi rájuk annyira sem, mint az elmúlt estére, és persze a társai sem tartóztatták. Csak Kigl nézett utána hosszan, és közben a fejét ingatta. A sötétbe boruló utcákon kutyák elnyújtott vonyítása kísérte Ádámot a Palánk felé, de néha felhangzott egy öblös, borissza kiáltás is. A fiú végre megtalálta a házat. Itt lakott az a lány, itt élt, a neve Klára, és most valamelyik ablak mögött hever az ágyában. A fiú sokáig állt a fekete, néma tömb előtt.

Igen, mondta végül, és mert mindegy volt neki, hogy látják vagy nem látják, fűtyörészve, zsebre dugott kézzel az út közepén haladva hazaballagott.

Másnap kora reggel Pelsőczy a lányával együtt sétált el a kikötőig. Pelsőczy erősen szeszszagú és szórakozott volt, a haja borzas, s ha hunyt is egy-két órácskát az éjszaka, bizonyára ruhában dőlt le, mert koszos csík feketéllett az ingnyakán, és gyűrött volt a felöltője is. Szeme alatt táskák lógtak, borosták ezüstöztek az állán, és az arca megnyúlt, mint aki hosszú időre börtönbe készül.

A férfi nem szólt a lánynak annyit sem, hogy jó reggelt, kedvesem, hogy vagy, miféle álmokat gondoltál. Nem mondta, hogy készülsz, életem, mert borzasztó dolgot fogsz látni, erősítsd meg a lelkedet, légy erős és elszánt, és ne engedj a kétségbeesésnek. Pelsőczy nem beszélt el, mi történt, csak megvárta, míg Klára elkészül a reggeli tisztálkodással, megissza a langyos tejet, tör a tegnapi kalácsból, a haját fésüli, föltűzi, aztán kézen fogta, és kivezette a házból. Hajnal volt még, pára vattázott a város fölött, a veranda kövezetén fénylett a csiganyál. Klára nem ellenkezett, és egyelőre nem is kérdezett. Már régen megérezte, hogy valami nagyon komoly esemény történt. Pelsőczy a kapuban még megtorpant, tétován a lány hajához nyúlt. Végigsimított a halántéknál szabadon hagyott, göndörödő fürtökön. Klára nyilván otthon felejtette a kék szalagot, melyet mos-

tanában hordott. A lány megérezte apjának keserű, áporodott testszagát.

Furcsán néma volt Szeged ezen a reggelen, alig-alig koppantak csizmasarkak az utcaköveken. Mintha távoli vidékekre költöztek volna az emberek. Pedig ilyenkor már járni szoktak a szekerek, és megannyi kocsi zörög zöltségek halmaival, a kikötőből hozott halakkal megrakottan. Klára tudta, hogy így van ez, mert sokszor megjárta a reggeli halpiacot Pelsőczyvel. Apa és megrettent, szótlán lánya most a Tisza felé tartottak, fénytelen, apró ablakú házacsák között botladoztak, melyek úgy nőttek egymás mellé, mint a nagyra nőtt, meghízott gombák. A parányi udvarokból akácok görbültek az ég felé, néhol a kerítés fölött áthajlott az orgona zöldje. Hálók is száradtak itt-ott, ruhák meg lepedők, néhol paprikafüzérek lógtak a tornácokon s a fehérre meszelt falakon. S ahogy haladtak, a lány érezte a házból áradó dohszagot, melyet a hajnal frissessége sem tudott elmosni. A kanyargós, szűk utcák üresen futottak a növekvő fény felé, néhol fölvakantott egy kócos kutya, aztán gyorsan inalt is. A lánynak hirtelen egy kép jutott az eszébe. Évekkel ezelőtt a Tisza környékén, de megmunkált földek között kocsiztak az anyjával, amikor egy kanyar után madarak ezreinek kavargását látta meg az égen, s aztán lent a földön is, homályosan fénylő pocsolyák és vízfolyások között millió és millió fehér és világos tollazatú madár üldögélt. Még nem voltak elég közel, hogy nyomban tudja, miféle szárnyasokat lát. Aztán elsuhan a kocsijuk fölött az egyik fehér árny, és rémesen rájuk vijjogott. Sirályok voltak! Klára akkor érzett olyan félelmet, mint amilyen most is szorította a szívét. Befordultak egy sarkon, és néhány pillanat alatt egészen megváltozott a világ. Egy polgárház ablakain éppen kitárták a zsalugátert. Már elnyújtott kiáltásokat is hallottak, kövér szekerek zörögtek el mellettük, természetes kofák igyekeztek a főter felé, taligákat és kordékat toltak, melyeken mindenfajta zöltségek voltak fölűpózva. Mintha vásári mutatványosok lennének, jöttek már a kosarasok meg a gyékényárusok is. Egy-egy mellékutca végén fel-feltünedezett a víz piszkos sárgája, látszott a túlpárt sűrű növényzete, az egymásba fonódó, elvadult bokrosok mélyebb zöldje fölött halványan remegett a fűzfák koronájának függőnye. Végre a kikötő partján lefektetett pallókon egyensúlyoztak, s ahogy korábban, ez akár szórakoztató is lehetett volna, ám ezúttal nem lehetett örülni. A lány a nyakát nyújtogatta, nem erős volt a kézszorítása, hanem kétségbeesett.

Álltak a parton, a vízre simuló párát csillanások törték át, fehér árnyak, sirályok úsztak lefelé a sodrással, hogy aztán fölcsapjanak és visszazálljanak. A kikötő déli részében horgonyoztak a nagyobb, testesebb búzaszállító uszályok, kedvetlenül kotyogott nagy testük alatt a víz. A lány kétségbeesetten forgolódott, aztán két kézzel belekapaszkodott az apja karjába.

Hol a hajónk, apus?! ,döbbsen meg Klára.

Nem értem, miről beszélsz, dűnnyögte az apja.

Hogymint nem érted?! Hol van a hajónk, a Klára, a mi gőzhajónk, a mi csodahajónk!

Álmodtad, fújta az orrát a férfi. Remegő kézzel matatott szivar után.

Ez nem álom volt, ingatta a fejét a lány, és már folytak a könnyei.

Álom volt, Klára, és most, hogy véget ért, azt hiszem, felnőttél.

Nem igaz, hazudsz, sziszegte a lány gyűlölettel.

Most nem hazudok, harapott a szája szélébe Pelsőczy.

Ha hazudnék, akkor ma is elvinne téged az a hajó, és elvinne holnap is, és évek múltán is, ha te úgy akarod. De ez már felesleges, Pelsőczy arcéle megkeményedett. Kifújta a füstöt, mely kéken gomolygott az arca előtt.

Neked már nincs szükség arra a hajóra.

Ezt nem értem, mondta halkán Klára.

Mostantól fogva nő vagy, és úgy kell élned, ahogyan te akarsz, és engedned kell, hogy téged is akarhassanak. Emlékezz csak anyádra. Te elég ábrándos vagy ahhoz, hogy a szíved gyökeréig boldogtalan legyél. De elég ábrándos vagy ahhoz is, hogy boldogabb legyél akárki másnál. Nézd, Klára, az én életem hazugságnál kevesebb volt, s nem volt igaz mégsem. S nem azért, mert álmvilágban tartottalak. Nem azért, mert...

Hirtelen hatalmas árnyék, egy óriás tornyosult fölélük.

Na hát, hol a pénzem, jó uram, morogta fenyegetően a hatalmas ember. Csupa szőr volt az arca, sűrű szemöldökei összenőttek, és olyan széles álla volt, hogy Klára arra gondolt, akár diót is tudna törni vele.

Nem tudom, miről beszél..., köhécselt Pelsőczy.

Arról a zacskó forintról beszélek, Pelsőczy úr, és Jóó vagyok, ha méltóztatott volna elfeledni engemet. Két napig vártam a maga korcs árnyékára a szabadkai úton, és amikor megkérdezte a kocsmáros, miért nem utazom már tovább, és én azt válaszoltam, hogy magát vá-

rom, tisztelettel, hát úgy kikacagott, mintha huszárruhában masírozó sánta cigány lenné! A nevem Jóó, kedves uram! Én vagyok Jóó, a fuvaros, aki egyszer agyonverte a lovát, mert nem húzott eléggé a dög.

Milyen ló volt az, Jóó úr?, kérdezett hirtelen közbe Pelsőczy.

Hogymint milyen ló?

Gondolom, engedetlen csikó volt, nézett Pelsőczy figyelmesen a hatalmas arcba, egy lusta csikó, ugyebár.

Nem csikó volt, vicsorogta a fuvaros.

De kehes volt mindenképpen, bólintott Pelsőczy.

Már miért lett volna kehes?

Ah, szóval lesántult az a balszerencsés hátas?

Nem sántult le, nem, sutogta a fuvaros.

Gondoljuk végig ezt a dolgot, Jóó úr. Ön, ugye, tisztességes, becsületes ember. Vesz mondjuk egy lovat, ami nem kehes, nem sánta, és mégsem húz...

Nem vettem.

Hát ez az, csapott a saját tenyerébe Pelsőczy, nem vette, mert a sajátja volt. Maga nevelte, maga abrakolta, maga kefélt a szőrét, maga gondozta, igaz?

Na, de mi köze ennek a...?!

Ó, kérem, nagyon sok. Mert például a maga lova...

Az ég szakadjon magára, Pelsőczy, kit érdekel az a ló!

A fuvaros úgy bömbölt, hogy kidagadtak a halántékán az erek.

A pénzem akarom! Kamatostul! A... a fájdalomdíjat akarom!

Most azonnal, ordította a fuvaros, s néhány halász feléjük fordult, érdeklődve bámulták a jelenetet. Pelsőczy úgy tett, mintha nem tartaná szokatlannak, vagy éppen fenyegetőnek a szokatlan hangerőt. Fájdalmasan elmosolyodott, és halkán beszélt.

Tudja, akkor, pontosan akkor, amikor maga várt rám abban a csárdában, nos akkor meghalt a fiam, Jóó úr. Nem állt módomban magához visszatérni, s ezt igencsak fájjalom. Elszállt az én kisfiam lelke, Jóó úr, a tüdeje gyenge volt, úgy sípolt, mint egy gyöngye nádszál, és a homlokán fénylett az izzadság. Hektika, maga Jóó úr, nyilván így ismeri ezt a szörnyű kórt. Nos..., mondjuk, találkozunk a, mondjuk, a..., Pelsőczy eltűnődött.

Klára látta, hogy az apját nem érinti komolyan az incidens. Nem nézett a földült fuvaros mindjobban vöröslő arcába, inkább a víz felé pislogott, mintha onnan várna valami segítséget. A hatalmas ember a lányhoz hajolt, és fullasztó hagymafelhőt lihegett Klára arcába.

Hogy hívták a testvéredet, he?

Hogy hívták a te sosem volt, hazugság testvérbátyádat, kislány?!

Hagyja őt, Jóó, szólt erre élesen az apa.

Hallani akarom, mit mond a kölköd, Pelsőczy, s ekkor a fuvaros megragadta a lány karját, aki felszisszent a fájdalomtól. Dühösen előremozdult az apa, s a következő pillanatban pontosan szembetalálkozott a fuvaros meglendülő könyökével. Akkorát reccsent Pelsőczy arca, mint amikor combnyi vastag száraz ág törik ketté. El is tört abban az arcban sok minden nyilván. Fél térden állt a férfi, de nem dőlt el, nem zuhant a sárba, az egyik kezével tartotta magát. Ömlött az arcából a vér, nem látott.

Klára hirtelen olyan nyugodt lett, mint amikor egyszer őt ütötte meg az anyja.

Ádám, mondta halkán, Ádámnak hívták a testvéremet, és olyan fehér volt az arca mindig, mint a hó. Amikor velünk volt, akkor sem volt velünk egészen. És amikor elment tőlünk, akkor is velünk maradt. Meghalt, mert kicsinek és gyengének teremtette az Isten. De persze mindig élni fog. Most is látja magát, uram, és bizony szánakozik, hogy egy ilyen erős ember a gyengékre pazarolja az erejét. És azazal sem szabadna dicsekedni, hogy agyonvert egy lovat. Inkább keregett volna, fuvaros úr, rövidebb utat, ha sürgős dolga akadt. És még mondok valamit.

Mit, kérdezte bambán a fuvaros.

Szokott álmodni, fuvaros úr?!

Az erős ember olyan képet vágott, mintha megcsiklandozták volna.

És ha szoktam?!

Mondja csak, lehetnek-e becsetlenek az álmok?!

Hogy?! Mi?!

Lehetnek-e az álmaink tisztességtelenek, gonoszok, ártalmasak?!

Marhaság, honnan tudjam én azt, dünnyögte a fuvaros. Holnap találkozunk Léni néni fogadójánál, mondta még, majd nem törődve a nagyokat reccsenő pallókkal, pocsolyákon és sárkupacokon átgázolva vonult a szekerehez, mely a parti töltés magasában várakozott.

Klára zsebkendővel törölgette az apja arcát, aki sziszegett és nagyokat köpött. Kicsorbult a szemfoga, s valószínűleg eltört az orra is. Pelsőczy mégis elmosolyodott.

Valóban kértem tőle egy kis pénzt, és valóban elfeledtem visszamenni. Hát olyan nagy bűn ez, kislányom?!

Némán figyelték aztán a halászok sürgölődését, akik már a hálóikkal és a varsáikkal bajlódtak. Nagy, szürke zsákokkal megrakott szekerek ereszkedtek le a partra. Egy jókora ladik éppen kikötött, hálót vont maga után, s a sekély parti víz sisteregni kezdett a hálóba gabalyodott halak verdesésétől. Valahonnan frissen sült kenyér illata szállt feléjük.

Azt hiszem, tegnap éjszaka láttam őt, szólt egyszerre a férfi, de mintha nyomban megbánta volna, hogy kimondta. Amennyire csak tudott, kelletlen képet vágott, két ujjával dohányos zacskója után matatott, melyet zakója fölső zsebében tartott mindig. Kellemetlen vonást öltött az összetört arca megint. Idegen és ellenséges lett a tekintete, sebes szája megremegett és legörbült. De elmúlt ez a hangulat is gyorsan.

Kit, apuskám?!

Azt a fiút, dünnyögte a férfi.

Miféle fiút?! Nem tudom, kiről beszélsz!

Akit a löszfalra szögeztek, és aki úgy kiáltozott, mintha a szájából kelt volna életre a kérészek hada.

Hol látta, apuskám?!

Fogalmam sincsen, rázta fejét a férfi zavartan, nem emlékszem. De tudom, hogy itt járt, egészen közel hozzád. És úgy akar téged, mint még senki más, és nekem fogalmam sincsen, hogy te mit akaratnál őtől. Róla beszéltél annak a vadállatnak, ugye?

Klára hirtelen megnyugodott.

Nem, mondta váratlanul az apjának, s elengedte közben a kezét.

Vagy igen, nevetett egyszeriben rá a véres emberre, és el is feledte örökre azt a hajót, azt a sosem volt, és mindig megmaradó másik álmot, amely csak arra kellett, hogy megtudja, az is elveszíthető, ami nem volt a miénk soha. A lány belekarolt az apjába, s elindultak ők is. Pelsőczy most hagyta magát. Engedte, hogy a lánya vezesse, hogy elvigye, és Klára elvitte az első fogadóig, hol aztán kancsó bort kért neki.

Barcs vámtiszt fáradtan nézett utánuk.

Mert persze az a hajó, az elszállt, elégett, fáklyamód tovatűnő hajó sem volt egyéb, mint egy roncs kis uszály. Évek óta korhadt és rozsdált a parton, évek óta állt a mólóhoz kötve, ette a víz, rontotta a szél, marta az eső és a hó, mígnem egy napon meglátta Pelsőczy, és ez a furcsa, sokat fantáziáló és kétes hírű ember nem akármilyen fondorlattal megvette, valóban kifizette, aztán néven nevezte, s néha a lányá-

val, a kis Klárával felmásztak rá, és akkor az apa csak mondta, csak mesélt hadonászva, mintha valóban utaztak, mintha valóban egy másik világban lettek volna.

*

Azon a napon, 1848 januárján, vízkereszt tájékán, frissen hullt hó vastag paplanja borította a várost. Az éjszakában a Hold ezüstös sarlóként világított a házak fölött, mintha az ég fekete szövetébe akasztották volna. Ezen a napon, mely különben nem volt különösebb vagy szokatlanabb, mint a többi, hiszen csak egy mulékony nap volt, olyan, akár a tegnapi, vagy mint amilyen lesz a holnap, nos, ezen a napon Klára mégis három férfival szerelmeskedett. Pallagi Ádám volt a harmadik férfi, bár nem tudta ő ezt. S ha tudja, a dolog talán akkor sem számít.

Éjszaka volt már, amikor Ádám árnyéka átsuhant Szép Imre házának küszöbén. A fiú nem ismerte a bútorok és az ajtók helyét, nem ismerte a szobák elhelyezkedését, nyomban belebotolhatott volna egy virágcserepbe, a padlóra állított karcsú vázába, mégsem volt bizonytalan. Ádám tisztában volt azzal, hogy szinte mindent megtehet az idegen házakban és lakásokban, sokszor kipróbált már ilyesmit. A fiú gond nélkül bemehetett bárhová. Ha úgy akarta, betérhetett egy lakodalmi sokadalom muzsikás nyüzsgésébe, leülhetett a rogyásig rakott, hosszú asztal végébe, szedhetett a főtt karajból, a ropogósra sült disznócombból, a gombás szószból vagy a pudingból, és tölthetett a savanykás sillerből vagy a pálinkás butykosból, nem kérdezték, kicsoda ő, ki hívta, ugyan kinek a vendége. Betérhetett olyan házakba is, ahol éppen nem időzött otthon senki. Kedvére elhelyezkedhetett, és nézelődve várakozhatott, s amikor a házigazda megérkezett, nem vonták kérdőre döbenten, hogy mit keres itt, miért sározta össze a szoba szőnyegét, mit akar egyáltalán. Néhol még poharat és tányért is toltak elé, s hosszan elbeszélgettek vele. S ő aztán úgy is búcsúzott, mint régi, kellemes ismerős. Ám ahogy kilépett az utcára, nyomban elfelejtették.

Egyszer a német orvos, a városszerte megbecsülésnek örvendő Herr Schütz lakásába látogatott be. Ha erre az esetre gondolt, Ádám nevetett, mintha csiklandozták volna. Mert látogatásnak, vizitnek nevezte ő ezeket a birtokháborításokat, ezeket a kéréstlen behatolásokat, melyeken jöllehet soha nem lopott, soha nem csent el egyetlen apró-

ságot sem, cukros tányérba, kalácsos kasba sem nyúlt, a dolog mégiscsak közel állt ahhoz, amit már bűnnek is mondunk. Ádám ismerte az idős doktort, korábban néha náluk is megfordult, bár szót alig váltottak. A doktor egyedül élt, mióta a mellfájásba belehalt a felesége, s a gyermekei, két nagy testú, széles csípőjű lánya Bécsbe költözött. Ádám ámulva nézett szét a túlzásúfolt lakásban, kinek a gazdája aligha tagadhatta volna gyűjtögető szenvedélyét. A fiú fényképező masinát fedezett föl a sarokban, egy nyitott fémdobozban vagy ötven különböző szikét és orvosi kést talált, rengeteg üvegcsét, s mindenféle, az öreg foglalkozásához semmiképpen sem köthető holmit, különös gonddal megfestett meissen porcelánfigurákat, színes asztali borosüvegeket, ólomkatonákat, metszett likőrösüvegeket, térképeket és mérőeszközöket. Egy vitrines szekrény csak kőzetekkel és ásványokkal volt tele. Ádám elhűlve bámulta ezt a lenyűgöző gazdagságot.

Hogyan lehetséges, hogy még nem próbálták meg kifosztani az öregot? Hogyhogya nem tudnak egy ilyen aranybányáról az olyan emberek, kik az efféle tudások révén tesznek szert aztán az ehhez hasonlatos gazdagságú otthonokra?!

Herr Schütz valahol gyógyíthatott. S a szolgáló is szabadnapot kaphatott, mert Ádám hiába koppantotta meg az egyik vázát az asztal szélén felejtett kiskanállal. A porcelánra festett unikornis szarvát ütötte meg, s azt gondolta, a csendülésre talán előfut valaki. De néma maradt a ház. A fiú tehát kényelmesen elhelyezkedett a kanapén és várt. Végre nyikordult az ajtó, Schütz megjött, és egyáltalán nem mutatott meglepetést, hogy egy idegen fiút talál a lakásában. Összehúzta a szemét, s jobban megnézte magának a betolakodót, majd magában mormogva bólintott, mert nyilván felismerte. Az öreg gyakran érkezett haza arra, hogy idegenek topognak a háza előtt, a kilincset rángatják, dörömbölnek a kapun, és azt kívánják tőle, hogy haladéktalanul menjen velük, mert valaki nagyon beteg, haldoklik, hogy talán már meg is halt. Az emberek már csak ilyenek, nem látnak előre az orruknál.

Herr Schütz felállt.

Gondolom, kísérletezik, mondta aztán, és közben poharat vett elő.

A fiú elmosolyodott, voltaképpen már túl vagyok ezen a szakaszon, mondta aztán.

De nem magán, doktor úr, nevetett Ádám.

Herr Schütz a fehér szakállába túrt.

Vas, mondta, vas kellene magának, fiatalember, dünnögte.

Csak azt akartam, hogy tudja, itt jártam.

Nem fogom elfelejteni, bólintott a doktor.

Sajnos igen. Kilépek ezen az ajtón, és már nem leszek.

A doktornak hirtelen pír gyúlt a homlokára.

Kötte hiszem, fiatalúr.

Bármikor kifoszthatnám, mondta élesen Ádám. Holott nem akart fenyegetőzni, s meg is bánta nyomban az erős hangot.

Elfelejt doktor, szólt tehát békítőleg, és csak akkor emlékszik rám, ha majd újra lát.

Nyugodtan fölállt, töltött magának egy kis pálinkát, s magára hagyta Herr Schützöt.

Azon a napon, azon a téli éjszakán, amikor január volt, az 1848-as esztendő tele, Ádám betört Szép Imre házába is. Holott nem volt ez betörés mégsem, hiszen néhány nappal ezelőtt látta Klárát, és a nő tekintete azt üzenté, hogy várja. Hogy jöjjön, mert késő lesz, jöjjön, mert szüksége van rá. A bonyodalmakat is erőltetni kell. Néhány napig elvesztett és tanácstalanul téblábolt. Aztán erőt vett magán és elindult, éjfél után volt már, fázott nagyon.

Belépett a nappaliba, hol nehéz növényillat és földszag terjengett. Egy gyertya lobogott a komódon. Minden nehéznek és túlzottan is valóságosnak tűnt. A fiú hirtelen kétségbeesett. Kinyílt a hálószoba ajtaja, s a lány lépett ki rajta. Könnyű kis köpenyben volt, térdig látszott a lába.

Ádám, mondta.

Én itt, mondta halkán a fiú, és körbemutatott, én itt nem vagyok.

Nem is itt kell lennie, mosolyodott el Klára, s lett két kis gödör a szája sarkában. Közelebb lépett. Úgy simított a fiú felé, mintha megérintette volna a hirtelen pirosra gyúló arcbőrt, de persze nem ért hozzá. Nem akarta ezt, vagy talán nem így akarta. A szerelem olyan állapot, amely végeredményben minden tudást rád bíz, mégsem leszel általa okosabb soha. Klára néha arra gondolt, hogy csak úgy szabadna tévedni, hogy az a másiknak jó legyen. A fiú itt állt előtte. Néhány perce, amikor felkelt, mert megérezett valami szorongatót, hallgatta kicsit a férje egyenletes szuszogását, elbámulta az alvó nyugodt arcát, majd átment a nappaliba a virágokhoz, melyekhez ő nem érhetett. Nem öntözhette és nem táplálhatta őket, Szép Imre határozottan megtiltotta, hogy ilyesmit tegyen, és ha kellemetlen vonás jelent meg a férfi arcán, akkor leginkább arra gyanakodott, hogy a felesége megszegte a sza-

bályt. De Klára nem tett Imre ellenére olyan ügyekben, melyekben nem érezte magát illetékesnek. És a növények élete ilyen volt. És a növények között most ott állt az ő virága. Elmosolyodott újra.

A fiú megnyugodott, s lassan, két tenyerét kifordította, mint aki azt akarja mutatni, semmije nincsen. Klára megszédült. Nem, ilyen nincsen, ilyen álom. Az életünkkel csak akkor játszunk így, ha tudjuk, hogy kivételes jutalom vagy olyan büntetés lesz kiróva, amely megváltással is járhat akár. Úgy kell bízni, hogy fájjon. Még mindig érezte a bőrén Szép Péter hivalkodó oroszlánszagát. Érezte a vállát, hol Szép Imre harapása okozott jóleső fájdalmat a húzában. És biztosan látszanak a gyengéd fognyomok is. Pontosan nyolc lefelé ívelő foltocka egymás mellett. Nem szabad szégyenkezni sem. Nem szabad egyetlen embert és egyetlen mozdulatot sem kisebbiteni, amellyel mások javára válunk. Ma már ketten, két férfi engedte az ölébe a magját, és ő mind a kétszer úgy érezte, hogy belehal a közellétükbe. És most előtte áll a harmadik férfi, aki úgy szereti őt, hogy évek óta jár utána, de nem szólítja meg, nem kér semmit, holott nálánál toladóbb alakot még nem látott. A neve Pallagi Ádám, és persze tél van. A hó belepte a várost. Klára tudta, hogy Pallagi Ádám egy szigorú bíró fia, és azt is fecsegik róla, hogy a legártatlanabb gyilkos. Gyilkos! De az emberek csak nevetve mondják ezt a szörnyű, bár izgatató vádat, mintha gúnyolódónának.

Klára megfordult, hogy ne lássa ezt a fehér arcot. Nem tudta elviselni, hogy ennyire akarja.

Miért nem megy el?

El kellene mennem?

Én azt nem tudom, suttogta Klára, de itt veszélyben van.

Én sehol nem vagyok veszélyben, válaszolt a fiú.

Milyen öntelt.

Csak magányos vagyok. Nem érdekes.

A fiú keze hirtelen előrelendült, Klára arca elé. Két ujj között két szalagocska lengett.

Emlékszik erre?

Igen, szólt halkán a lány, emlékszem rá.

Egyszer egy éjszaka elvesztettem.

Nem veszítette el.

Amihez tartozott, azt vesztettem el, mondta a lány.

Most már hozzám tartozik, suttogta a fiú, s előrehajolhatott, mert Klára megérezte a lélegzete forróságát. S aztán olyasmi történt, ami-

től egyszerre pirult el, miközben olyan izgatott lett, hogy azt hitte, kiugrik mellkasából a szíve. Nem látta a másik arcát és a testét, talán csak a padlózaton, s a nappali szőnyege mellett elnyúló árnyékából valamennyit. Hallotta a sóhajokat, érezte a fiú leheletének forróságát. Mint aki menekülési utat keres, kipillantott az ablakon. A függöny mögött kéken derengett az éjszaka, és a frissen hullt hó úgy világított az udvaron, mintha semmi más, csak ígéret, ígéret lenne. Egyik sóhaj követte a másikat, lassan és módszeresen, de szenvedéllyel telten, s ezek egészen másfajta hangok voltak, mint a férje vagy Péter nyögései, hörrenései, nehéz fújtatásai. Klára arra gondolt, hogy megfordul, és szembenéz a fiúval. Arra gondolt, hogy nézni fogja, megőrzi a tekintetét, emlékezete mélyébe rejti. De mert érezte, hogy a másik közel jár a dolog végéhez, nem mozdult mégsem.

Klára, suttogta a férfi, és hirtelen nagy sóhaj szakadt ki belőle. Aztán olyan csönd lett, mintha valaki meghalt volna. A lány hideget érzett a vállán, mert rácsöppent a fiú nyála. Halkan csukódott az ajtó. Klára hallotta, hogy recseg a hó, nyikordult, majd becsukódott a kapu.

A kis asztalkán, melyhez csípőjét nyomta mindvégig, ott hevert a szalag. S rajta, akár elpergetett ékszerek, apró fehér pettyek világítottak. Klára felemelte a szalagot, bámulta egy ideig, majd köntösét félrehajtva az öléhez szorította, s a fehér nedveket a testével mind felitatta.

(Forrás, 2005/12.)

DARVASI LÁSZLÓ 1962-BEN SZÜLETETT TÖRÖKSZENTMIKLÓSON. PRÓZÁT ÍR. JÓZSEF ATTILA-DÍJAS.